

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/12407. számú

törvényjavaslat

**a Magyar Kormány és a Macedón Kormány között a
jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló,
Budapesten, 2001. szeptember 26-án aláírt
Egyezmény kihirdetéséről**

**Előadó: Dr. Lamperth Mónika
belügyminiszter**

Budapest, 2004. november

2004. évi törvény

**a Magyar Kormány és a Macedón Kormány között
a jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló,
Budapesten, 2001. szeptember 26-án aláírt
Egyezmény kihirdetéséről**

1. §

Az Országgyűlés a Magyar Kormány és a Macedón Kormány között a jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló, Budapesten, 2001. szeptember 26-án aláírt Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

(Az Egyezmény megerősítéséről szóló jegyzékváltás, 2004. év július hó 14. napján megtörtént, az Egyezmény - a 10. Cikk (1) bekezdésének megfelelően - 2004. év augusztus hó 13. napján hatályba lépett.)

2. §

Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

„EGYEZMÉNY

**A MAGYAR KORMÁNY ÉS A MACEDÓN KORMÁNY KÖZÖTT
A JOGELLENESEN TARTÓZKODÓ SZEMÉLYEK VISSZAFOGADÁSÁRÓL**

A Magyar Kormány és a Macedón Kormány (továbbiakban: a Szerződő Felek)

attól az óhajtól vezérelve, hogy kölcsönösen megkönnyítsék az államuk területén jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadását és átszállítását,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. CIKK

A SZERZŐDŐ FELEK ÁLLAMPOLGÁRAINAK VISSZAFOGADÁSA

- (1) Mindkét Szerződő Fél a másik Szerződő Fél megkeresésére, különösebb formalitás nélkül visszafogadja azokat a személyeket, akik a megkereső Szerződő Fél államának területére való belépéshez vagy tartózkodáshoz szükséges feltételeket nem, vagy már nem teljesítik, amennyiben bizonyítható vagy megalapozottan vélelmezhető, hogy a személy a megkeresett Szerződő Fél államának állampolgárságával rendelkezik.
- (2) Amennyiben az állampolgárság kétséget kizáróan nem állapítható meg, a megkeresett Szerződő Fél, amelynek vélelmezhetően saját állampolgáráról van szó, diplomáciai vagy konzuli képviselte útján a kérdést haladéktalanul tisztázza, majd ezt követően díjmentesen kiállítja a hazatéréshez szükséges úti okmányt.
- (3) A megkereső Szerződő Fél ugyanazon feltételekkel visszaveszi az átadott személyt, amennyiben utólag kiderül, hogy a személy az átvétel időpontjában nem rendelkezett a megkeresett Szerződő Fél államának állampolgárságával.

2. CIKK***HARMADIK ORSZÁG ÁLLAMPOLGÁRAINAK VISSZAFOGADÁSA***

- (1) Mindkét Szerződő Fél visszafogadási kérelem alapján visszafogadja azt a személyt, harmadik ország állampolgárát vagy hontalan személyt (a továbbiakban: harmadik ország állampolgára), aki a megkeresett Szerződő Fél államának területéről közvetlenül lépett be a megkereső Szerződő Fél államának területére és nem felel meg a belépésre vagy tartózkodásra vonatkozó jogszabályi feltételeknek.
- (2) Mindkét Szerződő Fél, a másik Szerződő Fél megkeresésére, visszafogadja harmadik ország azon állampolgárát, aki jogellenesen tartózkodik a megkereső Szerződő Fél államának területén, és a megkeresett Szerződő Fél által kiadott, érvényes tartózkodási engedéllyel vagy vízummal, illetőleg olyan más érvényes dokumentummal rendelkezik, amely ezen személyt, az engedély érvényességének lejártáig, az államaik területén történő belépésre vagy tartózkodásra jogosítja.
- (3) A Szerződő Felek a jelen Cikk (1) és (2) bekezdése szerinti visszafogadást nem kéri, illetve az megtagadható azon személyek vonatkozásában, akik:
 - a) harmadik ország azon állampolgárai, akik a megkereső Szerződő Fél államának területén több mint egy éve tartózkodnak;
 - b) harmadik ország olyan állampolgárai, akik a megkereső Szerződő Fél államterületére történő beutazáskor ezen Szerződő Fél érvényes vízumával, vagy más érvényes tartózkodási engedélyével rendelkeztek, vagy akik számára a megkereső Szerződő Fél államának hatósága a beutazást követően tartózkodási engedélyt adott ki. Amennyiben mindkét Szerződő Fél adott ki belépési vízumot vagy tartózkodási engedélyt, akkor az a Szerződő Fél fogadja vissza, amelynek a belépési vízuma vagy tartózkodási engedélye később jár le;
 - c) harmadik ország olyan állampolgárai esetében, akik elhagyták a megkeresett Szerződő Fél államának területét és a megkereső Szerződő Fél államának területére olyan harmadik ország területéről léptek be, amely országnak a megkereső Szerződő Fél ezen harmadik ország állampolgárait nemzetközi szerződés alapján visszaadhatja;
 - d) olyan harmadik ország állampolgára, amelynek a megkereső Szerződő Fél államával közös államhatára van;
 - e) harmadik ország azon állampolgárai esetében, akiknek menekült jogállását a megkereső Szerződő Fél az 1967. január hó 31-i New York-i Jegyzőkönyvvel módosított, 1951. július hó 28-i Genfi Konvenció alapján, vagy hontalan jogállását az 1954. szeptember 28-i New York-i Konvenció alapján elismerte;
 - f) harmadik ország azon állampolgárai, akik a megkereső Szerződő Fél államában menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, amely elbírálására ezen állam illetékes, és amelyről érvényesen még nem döntött;

- g) harmadik ország azon állampolgárai, akikkel szemben a megkeresett Szerződő Fél tényleges kiutasítási vagy kitoloncolási intézkedést fogatosított és kiutasítás hatálya alatt állnak.
- (4) A megkereső Szerződő Fél minden különösebb formalitás nélkül visszaveszi a harmadik ország állampolgárát, amennyiben a megkeresett Szerződő Fél a visszavételt követő 30. napon belül megállapította, hogy az (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem állnak fenn, illetve a (3) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak.
- (5) Jelen Cikk értelmében tartózkodási engedély a Szerződő Felek államának hatóságai által kiállított olyan érvényes engedély, - ide nem értve a kiadott, de még fel nem használt vízumot, a menedékjogi eljárás során kiadott ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolványt, valamint az átutazó (tranzit) vízumot - amely a személyeket az érintett Szerződő Fél területén való tartózkodásra, többszöri ki- és visszautazásra jogosítja fel.
- (6) A megkereső Szerződő Félnek a jelen Cikkben meghatározott személyek visszafogadása iránti kérelmét, ezen személyeknek az államterületére való jogellenes belépésnek vagy jogellenes tartózkodásnak az illetékes hatósága által történt megállapításától számított 6 (hat) hónapon belül kell előterjesztenie. Ezen határidőt követően a megkeresett Szerződő Fél nem köteles a visszafogadási kérelmet elbírálni.

3. CIKK

HATÁRIDŐK

- (1) A megkeresett Szerződő Fél haladéktalanul, de legkésőbb 7 napon belül köteles válaszolni a visszavétel iránti megkeresésre.
- (2) Az (1) bekezdésben szereplő határidőt követően a megkeresett Szerződő Fél:
- a) a jelen Egyezmény 1. Cikkében szereplő személyeket késedelem nélkül, de legkésőbb 7 napon belül;
- b) a jelen Egyezmény 2. Cikkében szereplő személyeket haladéktalanul, de legkésőbb 1 hónapon belül köteles átvenni.
- (3) A (2) bekezdésben megjelölt határidők egy ízben, a Szerződő Felek kérelmére, az átvétellel kapcsolatos jogi vagy ténybeli akadályok esetén, és kizárólag ezen akadályok megszűnéséig meghosszabbíthatók.

4. CIKK

HARMADIK ORSZÁG ÁLLAMPOLGÁRAINAK ÁTSZÁLLÍTÁSA

- (1) A Szerződő Felek engedélyezik harmadik ország állampolgárainak átszállítását felségterületükön, ha a másik Szerződő Fél ezt kéri, és a lehetséges tranzitállamokban, valamint a célállamban történő átvétele biztosított. Ebben az esetben a megkeresett Szerződő Fél vízuma nem szükséges.

- (2) Az átszállítást nem kérelmezik, illetőleg az elutasítható, ha alaposan feltehető, hogy a harmadik ország állampolgára:
- a) a célállamban vagy az esetleges tranzitállamokban kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak lenne kitéve, vagy halálos ítélet fenyegetné, illetve faji, vallási, nemzeti hovatartozása, társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai nézetei miatt üldöztetésnek lenne kitéve, továbbá ha
 - b) a megkeresett Szerződő Fél országában büntetőeljárást kellene indítani ellene, vagy a célállamban, illetve az esetleges tranzitállamok valamelyikében büntetőeljárás indítása vagy büntetés végrehajtása fenyegeti, kivéve a tiltott határátlépés esetét.
- (3) Az átszállításra vonatkozó kérelmet az illetékes hatóságok közvetlenül juttatják el egymáshoz.
- (4) A Szerződő Felek illetékes hatóságai közvetlenül egyeztetik egymással az átszállítás módját; a hatósági átszállítással kapcsolatos valamennyi költséget a megkereső Szerződő Fél viseli. A légi úton, rendőri kísérettel történő átszállítás csak a megkeresett Szerződő Fél repülőterén lévő tranzitvárójának az elhagyása nélkül történhet.
- (5) A megkereső Szerződő Fél köteles biztosítani az utazáshoz szükséges valamennyi érvényes dokumentumot, egyéb szükséges engedélyeket, valamint az érvényes menetjegyeket, amelyek a célállamba, illetve a tranzitállamok területén történő áthaladáshoz szükségesek, továbbá a célállam befogadó nyilatkozatát.
- (6) Ha a megkeresett Szerződő Fél a kérelmet a szükséges feltételek hiánya miatt elutasítja, akkor a megkereső Szerződő Féllel közölnie kell az elutasítás indokát.
- (7) A harmadik országok állampolgárai visszaadhatók a megkereső Szerződő Félnek, ha utólag olyan tények válnak ismertté vagy olyan körülmények következnek be, amelyek a hatósági ellenőrzéssel történő átszállítást nem teszik lehetővé. Ezen okok közlését követően a megkereső Szerződő Fél köteles visszafogadni a hatósági ellenőrzéssel történő átszállításra előzőleg átvett személyeket.

5. CIKK

KÖLTSÉGVISELÉS

- (1) A jelen Egyezmény 1. és 2. Cikke alapján visszafogadásra kerülő személyeknek a megkeresett Szerződő Fél államhatáráig történő szállításának költségeit, valamint az esetleges ismételt visszafogadás költségét a megkereső Szerződő Fél viseli.
- (2) A jelen Egyezmény 4. Cikkben foglaltakkal összhangban, a harmadik országok állampolgárainak átutazásából vagy hatósági kísérettel történő átszállításából, és az esetleges ismételt visszafogadásból keletkező valamennyi felmerült költséget a megkereső Szerződő Fél viseli.

6. CIKK***SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME***

(1) A jelen Egyezmény végrehajtása érdekében a Szerződő Felek a következő személyes adatokat adhatják át egymásnak:

a) az érintett személy, illetve amennyiben az szükséges, a családtagjai személyazonosító adatait: családi név, esetleg a korábbi családi név, utónév, egyéb név (ál-, gúny, ragadványnév), születési idő és hely, lakóhely, nem, jelenlegi vagy esetleges korábbi állampolgárság, valamint egészségi állapot, amennyiben ez a visszafogadás végrehajtásához szükséges;

b) az útlevel, a személyazonosságot igazoló okmány, vagy más úti okmány adatai (száma, kiállításának időpontja, a kiállító hatóság megnevezése, a kiállítás helye, az érvényesség ideje, a területi érvényessége);

c) egyéb olyan adatok, amelyek az érintett személy azonosításához szükségesek;

d) az egyik Szerződő Fél vagy egy harmadik állam illetékes hatósága által kiadott tartózkodási engedély vagy vízum adatai;

e) a tartózkodási helyre és az útvonalra vonatkozó adatok;

f) azok a tények, amelyek jogi vagy ténybeli akadályt jelentenek;

g) a menekült státusz megadása iránt benyújtott korábbi vagy jelenlegi kérelem adatai.

(2) A személyes adatok védelmére, mindkét Szerződő Fél érvényes jogszabályi előírásainak figyelembevételével, a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) a személyes adatok átadása iránti kérelemben meg kell jelölni a kért adatok körét, felhasználásuk célját és jogalapját. Az átadó Szerződő Fél kérésére az átvevő Szerződő Fél tájékoztatást nyújt az átadott személyes adatok felhasználásáról;

b) a személyes adatok csak az Egyezmény végrehajtásában illetékes hatóságoknak adhatók át. Az adatok továbbadása más hatóságoknak csak ezen adatokat átadó Szerződő Fél előzetes, írásbeli hozzájárulásával történhet;

c) az átadott adatok helyességéért, és pontosságáért az átadó Szerződő Fél tartozik felelősséggel. Ha bebizonyosodik, hogy téves vagy át nem adható adatok is átadásra kerültek, akkor erről a tényről az átvevő Szerződő Felet haladéktalanul értesíteni kell, amely azonnal intézkedik a téves adatok helyesbítéséről, illetve az át nem adható adatok megsemmisítéséről;

d) az adat átadásával érintett személy számára - kérésére - felvilágosítást kell adni a személyével kapcsolatban kezelt adatokról és a tervezett felhasználás céljáról, valamint arról, hogy adatait kinek és milyen célból továbbították. A tájékoztatási kötelezettség csak akkor tagadható meg, ha ezt az átadó Szerződő Fél joga lehetővé teszi. Az érintett személy kérheti személyes adatainak helyesbítését vagy törlését, ha bebizonyosodik, hogy téves vagy át nem adható adatok is átadásra kerültek;

e) a Szerződő Felek biztosítják, hogy az érintettek adatvédelemmel kapcsolatos jogaik megsértése esetén az adatkezeléssel érintett Szerződő Fél joga szerint független bírósághoz fordulhassanak, valamint kártérítési igénnyel élhessenek;

f) az átadó Szerződő Fél az átadáskor közli a saját államának jogszabályaiban meghatározott, érvényes adattörlési határidőket. Az átvett adatokat törölni kell, ha az átvételkor megjelölt felhasználási cél megvalósult, az adatkezelést lehetővé tevő, az átadó Szerződő Fél joga szerinti határidő lejárt vagy az adattörlést az átadó Szerződő Fél kéri;

g) a Szerződő Felek kötelesek a személyes adatok átadásáról, átvételéről és törléséről nyilvántartást vezetni, amely tartalmazza az átadó, illetőleg átvevő szerv és személy nevét, az átadás (átvétel) és az adattörlés tényét, idejét;

h) a Szerződő Felek kötelesek megtenni a szükséges szervezési és technikai intézkedéseket a személyes adatok hatékony védelmének biztosítása, az illetéktelen hozzáférés, megváltoztatás, megsemmisítés és nyilvánosságra hozatal ellen.

7. CIKK

AZ EGYEZMÉNY VÉGREHAJTÁSA

A jelen Egyezmény végrehajtását a Szerződő Felek belügyminisztériumai Jegyzőkönyvben szabályozzák, amelyben többek között meghatározzák:

- a) azokat az okmányokat, amelyek alapján az állampolgárság megállapítható vagy valószínűsíthető;
- b) az eljáró illetékes hatóságokat és a kölcsönös tájékoztatás módját;
- c) a végrehajtás során követendő eljárást, a visszafogadáshoz, az átszállításhoz szükséges adatokat és iratokat;
- d) a jogellenes belépés és tartózkodás bizonyításának módját;
- e) az Egyezmény 5. Cikkében meghatározott költségviselés módját, rendjét;
- f) a személyek visszafogadására kijelölt nemzetközi határátkelőhelyeket.

8. CIKK

AZ EGYEZMÉNY KAPCSOLATA MÁS NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEKKEL

- (1) A jelen Egyezmény rendelkezései nem érintik a Szerződő Felek más nemzetközi szerződésekből származó kötelezettségeit.
- (2) A jelen Egyezmény rendelkezései nem érinti a menekültek helyzetéről szóló, Genfben 1951. július 28-án aláírt Egyezmény, valamint a menekültek helyzetéről szóló, New Yorkban 1967. január 31-én aláírt Jegyzőkönyv alkalmazását.

- (3) A jelen Egyezmény rendelkezései nem érintik azon szerződések végrehajtását, amelyeket a Szerződő Felek az emberi jogok védelme területén aláírtak.
- (4) A jelen Egyezmény nem alkalmazható a Szerződő Felek államai között kiadatásra és átszállításra irányuló jogsegély esetében.

9. CIKK

A VITÁK RENDEZÉSE

A jelen Egyezmény értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerült vitákat a Szerződő felek illetékes hatóságai tárgyalások útján, ennek eredménytelensége esetén diplomáciai úton rendezik.

10. CIKK

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- (1) A Szerződő Felek az Egyezményt határozatlan időre kötik. Diplomáciai úton, kölcsönösen értesítik egymást arról, hogy eleget tettek a hatálybalépéshez szükséges belső jogi előírásoknak. Az Egyezmény az erről szóló későbbi diplomáciai jegyzék kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon lép hatályba.
- (2) A jelen Egyezmény végrehajtását - az 1. és 6. Cikk rendelkezéseinek kivételével - bármelyik Szerződő Fél közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból részben vagy egészben, átmenetileg, a másik Szerződő Fél előzetes értesítését követően felfüggesztheti. Az ilyen intézkedés bevezetéséről, illetve megszüntetéséről a Szerződő Felek diplomáciai úton, haladéktalanul értesítik egymást. Az Egyezmény végrehajtásának felfüggesztése az erről szóló diplomáciai jegyzéknek a másik Szerződő Fél által történő kézhezvételét követő napon lép hatályba.
- (3) A jelen Egyezményt mindkét Szerződő Fél diplomáciai úton, írásban felmondhatja. Ebben az esetben az Egyezmény a felmondásról szóló értesítésnek a másik Szerződő Fél által történt kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon veszti hatályát.

Készült Budapesten, a 2001. év szeptember hónap 26. napján, két eredeti példányban, magyar, macedón és angol nyelven, mindhárom nyelvű szöveg egyaránt hiteles. Vita esetén az angol nyelvű szöveg az irányadó.“

(Aláírások)

3. §

- (1) E törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2004. év augusztus hó 13. napjától kell alkalmazni.
- (2) A törvény végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

INDOKOLÁS

A Magyar Kormány és a Macedón Kormány között a jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) 2001. szeptember 26-án Budapesten írták alá. Az Országgyűlés az Egyezményt 2002. február 7. napján 10/2002. (II. 7.) OGY határozatával megerősítette. A nemzetközi szerződés 2004. év augusztus hó 13. napján hatályba lépett.

Az Egyezmény alapján a megkeresett Szerződő Fél különösebb formalitás nélkül visszafogadja saját állampolgárait, akik a megkereső Szerződő Fél államhatárát jogellenesen lépték át, vagy a jogszerű belépést követően a tartózkodáshoz szükséges feltételeket nem vagy már nem teljesítik (1. Cikk).

A Szerződő Felek az Egyezményben meghatározott feltételek teljesülése esetén kötelesek államuk területére visszafogadni harmadik ország azon állampolgárait vagy hontalan személyeket, akik a megkereső Szerződő Fél államának területén érvényes belépési vagy tartózkodási feltételeknek nem vagy már nem felelnek meg. (2. Cikk).

Az Egyezmény rendelkezései kiterjednek a harmadik ország állampolgárainak hazájukba történő átutazására vagy hatósági kísérettel történő átszállítására, ennek feltételeire, valamint az átszállítás megtagadásának lehetséges eseteire (4. Cikk).

Az Egyezmény megteremti az ismételt visszafogadás lehetőségét, azaz a megkereső Szerződő Fél különösebb formalitás nélkül visszafogadja az átadott, átszállított személyt, amennyiben utólag megállapítást nyer, hogy az érintett személy átadásának, átszállításának feltételei korábban nem álltak fenn (2. Cikk (4) bekezdése, illetve 4. Cikk (7) bekezdése).

Az Egyezmény kizárja azon személyek átszállításának lehetőségét, akiket a célállamban vagy az esetleges tranzitállamokban kínzás, embertelen, megalázó bánásmód, halálbüntetés fenyegeti, vagy faji, vallási, nemzeti hovatartozása, társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai nézetei miatt üldöztetésnek lenne kitéve, illetve fennáll a büntetőeljárás indítása vagy büntetés végrehajtás lehetősége (4. Cikk (2) bekezdése).

Az Egyezmény végrehajtása során személyes adatok is átadásra kerülnek, az azok védelmét szolgáló szabályokat az Egyezmény külön fejezete tartalmazza. Az adatvédelmi szabályok megfelelnek az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezménynek (kihirdette az 1998. évi VI. törvény), valamint a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek (6. Cikk).

Az Egyezmény határozatlan időre szól.

Az aláírt Egyezményt, melyet az Országgyűlés megerősített, a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 1982. évi 27. törvényerejű rendelet 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel törvénnyel kell kihirdetni.